

PRIJSELASTICITEIT VAN DE VRAAG

De **prijselasticiteit van de vraag** (E_v) geeft aan hoe sterk de gevraagde hoeveelheid van een goed reageert op een prijsverandering van dat goed.

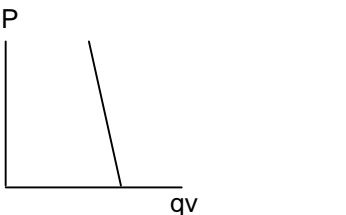
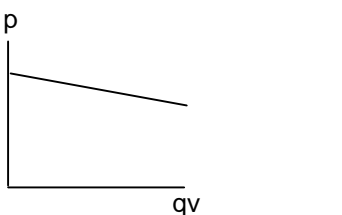
E_v is (gewoonlijk) negatief omdat de hoeveelheidsverandering tegengesteld is aan de prijsverandering (dalend verloop vraaglijn).

We spreken van een relatief **prijsinelastische vraag**, wanneer de procentuele verandering van de gevraagde hoeveelheid kleiner is dan de procentuele verandering van de prijs ($|E_v| < 1$).

De vraag naar **noodzakelijke goederen** is prijsinelastisch, de gevraagde hoeveelheid zal niet sterk reageren op prijsveranderingen. De vraaglijn van een noodzakelijk goed heeft een steil verloop.

We spreken van een relatief **prijselastische vraag**, wanneer de procentuele verandering van de gevraagde hoeveelheid groter is dan de procentuele verandering van de prijs ($|E_v| > 1$).

De vraag naar **luxue goederen** is prijselastisch, de gevraagde hoeveelheid zal sterk reageren op prijsveranderingen. De vraaglijn van een luxe goed heeft een vlak verloop.

$E_v = \frac{\% \text{ hoeveelheidsverandering}}{\% \text{ prijsverandering}}$	
Let op! Bij elasticiteiten geldt: $\frac{\text{gevolg}}{\text{oorzaak}}$	
inelastische vraag (noodzakelijke goederen)	elastische vraag (luxue goederen)
$ E_v < 1$	$ E_v > 1$
	

ELASTICITEIT EN OMZET (P x Q)

De prijselasticiteit van de vraag bepaalt hoe de **omzet** (prijs x verkochte hoeveelheid) verandert, als de prijs van een goed wordt verhoogd of verlaagd.

	$P \downarrow \rightarrow Q_v \uparrow$	$P \uparrow \rightarrow Q_v \downarrow$
$ E_v < 1$	afname omzet	toename omzet
$ E_v > 1$	toename omzet	afname omzet

De procentuele omzetverandering (als gevolg van een prijsverandering) kan berekend worden met behulp van indexcijfers.

Stel dat de prijs van een goed daalt met 20% (indexcijfer 80) en dat de gevraagde hoeveelheid stijgt met 5% (indexcijfer 105).

Er is dus sprake van een prijsinelastische vraag ($|E_v| < 1$), want de procentuele hoeveelheidsverandering (5%) is kleiner dan de procentuele prijsverandering (20%).

De omzetverandering kan als volgt worden berekend: $\frac{(80 \times 105)}{100} = 84 \rightarrow$ de omzet daalt met 16%.

VOORBEELDBEREKENING

Een grootwinkelbedrijf verlaagde de melkprijs van € 1,04 naar € 0,78 per liter en zag daardoor zijn verkochte hoeveelheid met 10% toenemen.

Op basis van bovenstaande gegevens kan de elasticiteitscoëfficiënt van de gevraagde hoeveelheid (1) en de omzetverandering (2) worden berekend.

(1) De elasticiteitscoëfficiënt van de gevraagde hoeveelheid is dan: $\frac{\% \Delta q}{\% \Delta p} = \frac{10\%}{-25\%} = -0,4$

(2) Er is sprake van een inelastische vraag, want $|E_v| < 1$.

Omdat de vraag naar melk inelastisch is, heeft de prijsverlaging geleid tot een omzetverkleining.

omzet oud: 100 pakken melk $\times$ € 1,04 = € 104,00

omzet nieuw: 110 pakken melk $\times$ € 0,78 = € 85,80

Voor wat betreft de **kruiselingse prijselasticiteit van de vraag** (in hoeverre is de gevraagde hoeveelheid van goed a gevoelig voor een prijsverandering van goed b) en de **inkomenselasticiteit van de vraag** (in hoeverre is de gevraagde hoeveelheid van een goed gevoelig voor een verandering van het inkomen) geldt in principe hetzelfde als wat hierboven voor de prijselasticiteit van de vraag is beschreven.

KRUISELINGSE PRIJSELASTICITEIT VAN DE VRAAG

De **kruiselingse prijselasticiteit** (E_k) geeft aan hoe sterk de gevraagde hoeveelheid van een goed (a) reageert op een prijsverandering van een ander goed (b).

Substitutiegoederen (goederen die elkaar kunnen vervangen) hebben een positieve kruiselingse prijselasticiteit, $E_k > 0$.

Complementaire goederen (goederen die elkaar aanvullen) hebben een negatieve kruiselingse prijselasticiteit, $E_k < 0$.

$E_k = \frac{\% \text{ hoeveelheidsverandering goed a}}{\% \text{ prijsverandering goed b}}$	
substitutiegoederen	complementaire goederen
$E_k > 0$	$E_k < 0$

INKOMENSELASTICITEIT VAN DE VRAAG

Ernst Engel ontdekte een verband tussen de uitgaven voor voeding en het inkomen. Hij formuleerde de '**Wet van Engel**': naarmate het inkomen stijgt, wordt relatief (procentueel) minder uitgegeven aan voeding.

De lijn die het verband aangeeft tussen de uitgaven voor een bepaald goed en het inkomen, noemt men een **Engelkromme**.

De **inkomenselasticiteit** (E_i) geeft aan hoe sterk de gevraagde hoeveelheid van een goed reageert op een inkomensverandering.

Consumptiegoederen kunnen o.a. worden ingedeeld op basis van hun inkomenselasticiteit.

- **Normale goederen** hebben een positieve inkomenselasticiteit. Als het inkomen stijgt, stijgen de uitgaven aan normale goederen.

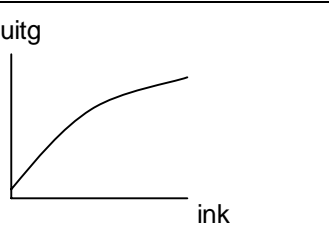
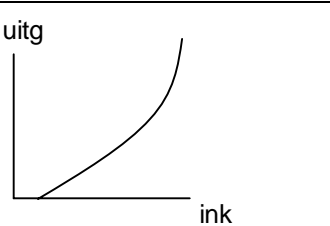
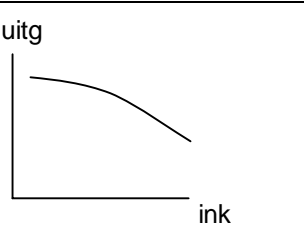
- De vraag naar **noodzakelijke goederen** is inkomensinelastisch, de vraag naar noodzakelijke goederen zal niet sterk reageren op een inkomensverandering ($0 < E_i < 1$). De Engelkromme van een noodzakelijk goed snijdt de verticale as (ook zonder inkomen zullen 'broodnodige' uitgaven hoe dan ook worden gedaan) en verloopt degressief (= minder dan evenredig) stijgend.

- De vraag naar **luxe goederen** is inkomenselastisch, de vraag naar luxe goederen zal wel sterk reageren op een inkomensverandering ($E_i > 1$).

De Engelkromme van een luxe goed kent een drempelinkomen (luxe goederen gaat men pas kopen als men een bepaald inkomen heeft) en verloopt progressief (= meer dan evenredig) stijgend.

- **Inferieure goederen** hebben een negatieve inkomenselasticiteit ($E_i < 0$). Als het inkomen stijgt, dalen de uitgaven aan inferieure goederen.

Een Engelkromme van een inferieur goed heeft een dalend verloop (bij stijging van het inkomen lopen de uitgaven terug).

$E_i = \frac{\% \text{ hoeveelheidsverandering}}{\% \text{ inkomensverandering}}$		
noodzakelijke goederen	luxe goederen	inferieure goederen
$0 < E_i < 1$	$E_i > 1$	$E_i < 0$
		

TAL VAN (EXAMEN)OPGAVEN ZIJN IN HET BIJ DE SITE BEHORENDE BOEK OPGENOMEN

KLIK OP DE LINK VAN ONDERVERMELDE SITE